

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU**

Școala Doctorală Științe ale Educației

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 373.015:33(043.2)

CAZACU EMANOIL REMUS

**FORMAREA COMPETENȚELOR FINANCIARE LA ELEVII
DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL**

531.01 TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

REZUMATUL

tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2021

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Științe ale Educației Universitatea Pedagogică de Stat ”Ion Creangă” din Chișinău

Componenta Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **Patrașcu Dumitru**, doctor habilitat în pedagogie, prof.univ.– **președintele comisiei**
2. **Cara Angela**, doctor în pedagogie, conferențiar cercetător – **conducător de doctorat**
3. **Baciu Sergiu**, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar – **referent**
4. **Grigor Ina**, doctor în pedagogie – **referent**
5. **Căprioară Mihai**, doctor în filosofie, Universitatea George Bacovia din Bacău, România–**referent**

Susținerea va avea loc în data de 18 iunie 2021, ora 13.00

Rezumatul lucrării și teza pot fi consultate la pagina web a Universității Pedagogice de Stat ”Ion Creangă” (www.upsc.md) și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 18 mai 2021.

Autor:

Cazacu Emanoil Remus

Conducător științific:

Cara Angela, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Președintele comisiei:

PĂTRAȘCU DUMITRU, doctor habilitat în pedagogie, prof.univ.

© Cazacu Emanoil Remus, 2021

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE TEZEI	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	7
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	22
BIBLIOGRAFIE.....	25
ADNOTARE.....	26
ANNOTATION	28

REPERELE CONCEPTUALE ALE TEZEI

Actualitatea și importanța temei de cercetare este determinată de nivelul scăzut de conștientizare a problemelor de educație financiară din România și din Republica Moldova. Problema deficitului de cunoștințe financiare este una globală care afectează inclusiv România și Republica Moldova. Studiile efectuate de Standard&Poor's, și Banca Mondială, arată că România se află pe ultimele locuri în Uniunea Europeană în ceea ce privește alfabetizarea financiară, trei sferturi din populația adultă a țării neînțelegând concepte ca rata inflației, diversificarea riscului sau dobânda. [2]

În același timp, Studiul efectuat de Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OCDE) : *Financial Literacy of Adults in South East Europe* (OCDE) în anul 2020 în ceea ce privește alfabetizarea financiară a populației în țările Europei de Sud-Est a scos în evidență că nivelul de alfabetizare financiară a populației în Republica Moldova este cel mai înalt în regiune. În același timp, scorurile de comportament și atitudine sunt considerabil mai mare decât scorul de cunoștințe în domeniul educației financiare. Totodată, potrivit datelor studiului, în România se atestă un grad scăzut al cunoștințelor de educație financiară în rândurile populației comparativ cu celelalte țări din eșantion. [10]

Descrierea situației în domeniu de cercetare și identificarea problemelor de cercetare: Analiza teoriei și a practicii educaționale în ultimele decenii a demonstrat că au fost întreprinse acțiuni concrete pentru crearea unui concept pedagogic unitar pentru incluziunea socială și financiară a elevilor.

Cercetările științifice referitoare la situația educației financiare la nivel global evidențiază necesitatea implementării unor programe de formare a acestor competențe în rândul populației. Spre exemplu, un studiu internațional realizat de Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OECD), publicat în 2005, a analizat situația alfabetizării financiare în statele incluse în program. Rezultatele au evidențiat următoarele: În Australia, 67% din respondenți au indicat faptul că au înțeles noțiunea de interes compus, însă în situația în care au avut de rezolvat o problemă utilizând conceptul, doar 28% au demonstrat un nivel bun de înțelegere a conceptului. Un studiu britanic a constatat că mulți consumatori nu caută în mod activ informații financiare. Informațiile pe care le primesc sunt din întâmplare, de exemplu, în momentul în care iau broșuri din cadrul unor bănci sau au o discuție întâmplătoare cu un angajat al băncii. [2]

Alte studii, precum cel al **Băncii Mondiale** [7] sau **OECD** [4], *reliefează importanța economică a educației financiare*. Relativ ușor de intuit, o slabă deținere a cunoștințelor în domeniul financiar este asociată cu sărăcia, gradul scăzut de educație, apartenența la mediul rural, munca în agricultura de subzistență, situație prezentată pentru cazul României de Stănculescu. [5] Autoarea observă că pentru creșterea nivelului de alfabetizare financiară este necesară ridicarea calității educației, dezvoltarea economică și socială, inclusiv prin dezvoltarea și implementarea de programe de educație financiară. Analiza situației curente a reliefat **problema cercetării**, determinată de necesitatea formării la elevii din învățământul general a unei culturi financiare, pregătirea subiecților educaționali pentru a adopta decizii cu caracter financiar. De asemenea, se impune și formarea în rândul elevilor a unor competențe antreprenoriale și de integrare socială din perspectivă interdisciplinară.

Scopul cercetării constă în elaborarea și aplicarea modelului pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general.

Obiectivele cercetării:

1. Identificarea reperelor conceptuale ale educației financiare din perspectivă interdisciplinară, în contextul educației din România.
2. Definirea aspectelor teoretico-practice ale formării competențelor financiare la elevii din învățământul general.
3. Fundamentarea și elaborarea modelului pedagogic de formare și evaluare a competențelor financiare la elevii din învățământul general.
4. Validarea experimentală a modelului pedagogic de formare și evaluare a competențelor financiare la elevii din învățământul general.

Metodologia cercetării s-a conformat scopului și obiectivelor lansate, surselor antrenate și a inclus metode: *teoretice* – documentarea științifică, modelizarea teoretică, analiza, generalizarea, sinteza, deducția; *empirice* – tehnicile sociometrice (Ancheta prin intermediul chestionarului); *experimentale* – experimentul psihopedagogic, *statistice și matematice* – metode de analiză și interpretare statistică a datelor (frecvențe, Testul chi pătrat de asociere și interdependență, One Way Anova).

Problema științifică importantă soluționată rezidă în argumentarea teoretico-aplicativă a dezvoltării competențelor financiare la elevii din învățământul general în baza

aplicării Modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare din perspectivă interdisciplinară.

Semnificația teoretică a lucrării constă în fundamentarea reperelor conceptuale și metodologice pentru implementarea educației financiare în învățământul general din perspectivă transdisciplinară; formarea la elevi a unei culturi financiare, pregătirea subiecților educaționali pentru a adopta decizii cu caracter financiar, înlesnirea procesului de integrare în societate și conturarea unor personalități responsabile cu simț civic dezvoltat.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în utilizarea pe scară largă a modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare la elevii din învățământul general prin includerea acestuia în Curriculum la decizia școlii și/ sau Curriculum în dezvoltare locală; posibilitatea includerii Modelului în ghiduri metodologice și suporturi didactice pentru diriginți; aplicarea rezultatelor în formarea profesională a cadrelor didactice la educația financiară.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetării experimentale din cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău, prin valorificarea bazei teoretice, a metodelor didactice și prin aplicarea *Modelului pedagogic de formare a abilităților financiare* prin intermediul conferințelor științifice naționale și internaționale, a publicațiilor științifice și activităților practice cu elevii.

Aprobarea rezultatelor cercetării: Rezultatele cercetării sunt reflectate într-un număr de 14 publicații științifice: ghiduri metodologice, suporturi de curs, monografii, inclusiv articole publicate în reviste de specialitate.

Publicațiile la tema tezei: *„Educația financiară în spațiul românesc”, „Situția alfabetizării financiare în rândul adolescenților”, „Transmiterea valorilor democratice prin dezvoltarea abilităților sociale și civice din rândul elevilor”, „Dezvoltarea abilităților sociale și civice în școală”, „Dezvoltarea abilităților sociale, mijloc de păstrare a libertății sufletului în mediul penitenciar”, „Dezvoltarea competențelor financiare la elevii din învățământul preuniversitar”, „Facerea și devenirea județului Bacău în 7 zile – avangarda culturală”, „Educație financiară”, „Auxiliarul curricular – mijloc de eficientizare a procesului instructiv-educativ, ghid de bune practice pentru eficientizarea procesului de învățare la Colegiul Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen, Bacău”, „Formarea abilităților financiare în școală”, „Importanța cultivării valorilor democratice în școală prin dezvoltarea abilităților specifice”, „Modele de implementare a educației financiare în școli”, „Portofoliul, modalitate*

de potențare a creativității elevului”, „Metode moderne, școală modernă”, „Auxiliarul curricular – mijloc de eficientizare a procesului instructiv-educativ”.

Volumul și structura tezei. Teza conține: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, adnotare (română, rusă, engleză), bibliografia și anexe.

Termeni-cheie: educație financiară, alfabetizare financiară, competențe financiare, cultură civică, spirit antreprenorial, model pedagogic.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** se prezintă argumentarea actualității și importanța temei de cercetare, sunt formulate scopul, obiectivele, problema științifică de cercetare, este elucidată valoarea teoretică și practică a rezultatelor obținute, sunt indicate modalitățile de aprobare a rezultatelor științifice obținute și sumarul compartimentelor tezei.

Primul capitol, **„Repere conceptuale și metodologice ale formării competențelor financiare la elevii din învățământul general”**, cuprinde aspecte teoretice fundamentale din domeniul Educației financiare. Sunt prezentate definițiile educației financiare oferite de diferiți autori și diferite organisme. Spre exemplu, definiția educației financiare stabilită de OCDE, în anul 2005, și avizată de liderii țărilor din Grupul G20, în anul 2012, se referă la: „procesul prin care consumatorii de produse financiare/investitorii își îmbunătățesc nivelul de înțelegerea produselor financiare, conceptelor și riscurilor, urmând ca prin informare, instruire și/ sau consultanța obiectivă, aceștia să-și poată dezvolta competențele și încrederea în sine necesare pentru a conștientiza riscurile și oportunitățile financiare, pentru a lua decizii informate, pentru a ști unde să caute ajutor și pentru a lua și alte măsuri eficiente de îmbunătățire a nivelului de bunăstare financiară.” [2, p. 10]

De asemenea, se prezintă situația educației financiare atât la nivel internațional, cât și la nivel național. Concentrându-ne atenția asupra cazului României, amintim analiza Băncii Mondiale, în care se afirmă necesitatea unui program național pentru educație financiară în această țară. Se afirmă că educația financiară, împreună cu protecția consumatorului, este necesară pentru existența unor piețe financiare largi, care să servească întregii populații, pentru îmbunătățirea eficienței dimensiunii de retail a pieței financiare și pentru asigurarea stabilității pe termen lung a sistemului financiar. Raportul numește Institutul Bancar Român ca instituție care

ar trebui să colaboreze cu Ministerul Educației pentru dezvoltarea unor programe educaționale specifice, menționând, în același timp, că și instituțiile financiare ar trebui să joace un rol în educarea clienților lor.

Conform analizei realizate de Ciumara, în anul 2013, în vederea identificării măsurii în care instituțiile din România se implică în procesul de educare financiară a populației, reies următoarele: dintre cele 41 de bănci comerciale și sucursale ale instituțiilor de credit străine ce operau în România, numai în cazul a 11 instituții (sub 27% din total) am identificat o implicare în problematica educației financiare individuale. Chiar și dintre aceste 11 instituții, mai multe au avut doar o implicare redusă în acest sens, probabil doar 8 dintre ele având o preocupare reală și consistentă (Raiffeisen Bank, Banca Comercială Română, Royal Bank of Scotland, Volksbank, Banca Transilvania, Banca Comercială Carpatica, Unicredit Țiriac, ING). [6]

Alfabetizarea financiară este un termen cheie al acestei lucrări, prezentat tot în primul capitol. Alfabetizarea financiară este competența de a înțelege modul în care funcționează banii în lume: modul în care cineva reușește să-i câștige sau să-i facă, cum acea persoana îi gestionează, modul în care individul investește și modul în care o persoană donează pentru a-i ajuta pe ceilalți. Mai precis, se referă la setul de competențe și cunoștințe care permite unui individ să ia decizii eficiente și în cunoștință de cauză, utilizându-se de toate resursele sale financiare. Creșterea interesului cu privire la finanțele personale reprezintă în momentul de față o preocupare deosebită pentru multe state, inclusiv Australia, Canada, Japonia, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie. [8] În România, de asemenea, se observă o concentrare deosebită asupra acestui domeniu, întrucât, în anul 2016, a fost adoptat noul plan-cadru de către Ministrul Educației pentru învățământul gimnazial care va fi pus în aplicare în 2017-2018. Astfel, Cultura Civică devine Educație socială, iar în cadrul acestei discipline se vor studia următoarele: Gândire critică și drepturile copilului (clasa a V-a), Educație interculturală (clasa a VI-a), Educație pentru cetățenie democratică (clasa a VII-a) și Educație economico-financiară (clasa a VIII-IX). [9]

Tot în primul capitol al lucrării au fost prezentate principalele studii efectuate în domeniu atât la nivel național, cât și internațional. De asemenea, principalele aspecte teoretice cu privire la competențele financiare au fost tratate în acest prim capitol. S-a pornit de la definirea conceptelor și prezentarea aspectelor generale și s-a încheiat cu o corelare a educației sociale cu educația financiară. O combinație a acestor elemente creează „Educația financiară”, care ar avea ca scop dezvoltarea intelectuală și morală a elevului prin dezvoltarea competențelor de

relaționare în societate și asimilarea de cunoștințe din domeniul financiar, pentru a-i sprijini în luarea unor decizii cu caracter financiar.

Creșterea nivelului de cunoștințe în domeniul financiar și dezvoltarea competențelor sociale la tineri, încă de la cele mai fragede vârste, se consideră a fi o strategie de îmbunătățirii nivelului de trai a indivizilor care poate conduce la dezvoltarea economiei generale. Deținerea unor cunoștințe financiare îi ajută pe indivizi să adopte decizii financiare corecte, să-și administreze propriile finanțe și să evite riscul unor datorii foarte mari la credite, ceea ce poate deveni o problemă din care aparent, mulți se văd fără scăpare.

Primul capitol s-a încheiat prin formularea unor concluzii generale privind cadrul teoretic al temei de cercetare.

În capitolul 2, „**Modelul pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general**”, se prezintă principalele informații referitoare la conținutul *Modelului pedagogic de formare de competențe financiare* la elevii din învățământul general. S-a pornit de la prezentarea scopului major al acestuia și s-a continuat cu descrierea principalelor componente ale acestuia. Modelul pedagogic de formare a competențelor a fost realizat sub forma unui curriculum la decizia școlii, respectiv a unei discipline opționale care a fost aplicată unei clase de-a XI-a. De asemenea, au fost prezentate principalele metode de predare care vor fi adoptate în vederea aplicării disciplinei opționale „Educația financiară”.

Contextualizarea modelului pedagogic de formare a competențelor financiare a fost cauzată de următoarele:

- Conceptualizarea curriculumului în corespondență cu principiile centrării pe elev, ale școlii prietenoase copiilor;
- Orientarea către un curriculum flexibil, deschis, multifuncțional, oferit într-o diversitate de formare (în și în afara clasei), în măsură să încurajeze noi demersuri, cum ar fi curriculumul personalizat, învățare comunitară etc.;
- Orientarea către un curriculum diferențiat, care ia în considerare interese, talente, capacități, stiluri, condiții și contexte de învățare foarte diferite;
- Orientarea către o evaluare care valorizează competențele pentru viață.

Din perspectiva holistică, toate componentele Modelului pedagogic, indiferent de particularitățile lor, sunt considerate sisteme ce au o anumită structură. Aceste elemente se află în relații determinate unele față de altele și formează laolaltă o unitate ireductibilă la însușirile

părților componente, pornindu-se de la Recomandările Comisiei Europene și de la analiza nevoilor actuale ale colegiului.

Modelul pedagogic este conceptualizat din perspectivă interdisciplinară și își propune să dezvolte competențele financiare și civice, spiritul de inițiativă și antreprenariat și competențele matematice pentru a pregăti absolvenții pentru integrarea pe piața muncii.

Au fost stabilite opt competențe-cheie la nivel european, după cum urmează: ***Comunicarea în limba maternă, Comunicarea în limbi străine, Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, Competențe digitale, Competențe sociale și competențe civice, A învăța să înveți, Inițiativă și antreprenariat, Sensibilizare și exprimare culturală.***

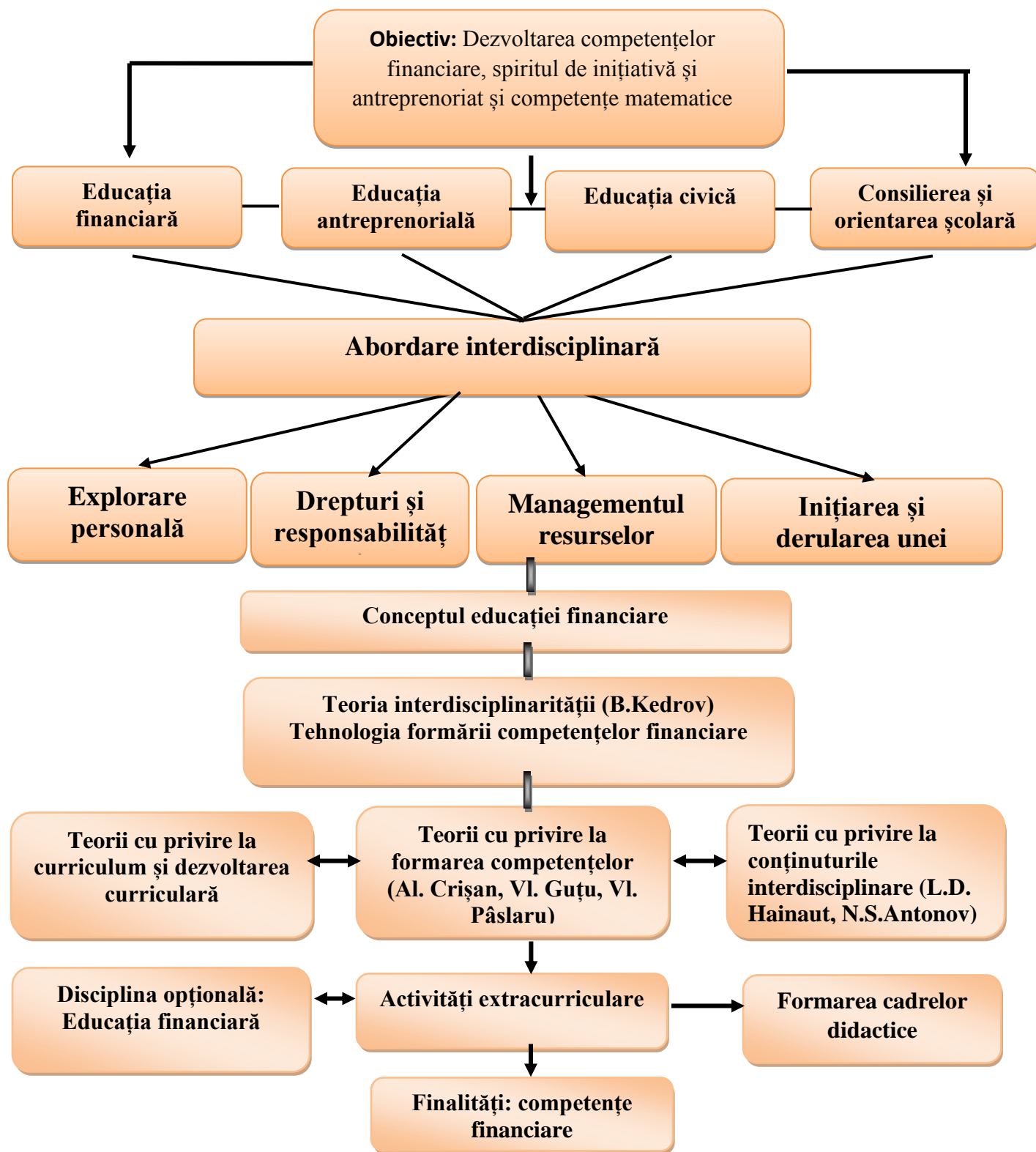
Modelul de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general este reflectat în fig.1.

Având ca punct de plecare Curriculumul la decizia școlii, „Educație financiară”, aprobat în anul 2010, conform necesităților specifice Colegiului Tehnic de Comunicații „N.V.K”, din Bacău, a fost elaborat un nou Curriculum la decizia școlii care reprezintă o abordare interdisciplinară a educației financiare.

Programa școlară pentru *Educația financiară* reprezintă o ofertă curriculară centrală de disciplină opțională pentru liceu, pentru aria curriculară *Om și societate*, proiectată pentru un buget de timp de 1 oră/ săptămână, pe durata unui an școlar. Disciplina se poate preda în oricare dintre clasele de liceu, în condițiile adecvării demersului didactic la particularitățile de vârstă ale elevilor.

Disciplina *Educația financiară* este o abordare interdisciplinară care își propune să dezvolte competențele financiare și civice, spiritul de inițiativă și antreprenariat și competențele matematice.

Curriculum-ul la decizia școlii (CDS) oferă școlii românești oportunitatea de a-și configura propria ofertă educațională, care să reflecte scopurile proprii, filozofia educațională specifică, prin propunerile de programe adaptate mediului de învățare.

Curriculumul la decizia școlii (CDS) oferă școlii românești oportunitatea de a-și configura propria ofertă educațională, care să reflecte scopurile proprii, filozofia educațională specifică, prin propunerile de programe adaptate mediului de învățare.

Pornind de la nevoile de instruire și de la interesele fiecărei clase de elevi, se pot lua cele mai bune decizii cu privire la natura acestor oferte și se creează un capital de proiectare și de adaptare (inovare) metodologică care va constitui un capital de experiență profesională și de bune practici relevante pentru atingerea calității actului educativ la nivelul unității școlare.

Configurarea acestei oferte antrenează un proces continuu, inerent, de îmbunătățire și de adaptare la interesele elevilor/ părinților și de acomodare la schimbările din comunitate, prin activitățile de revizuire, realizate pe baza unor evaluări de informații, prin metodele aplicate, contextele și condițiile nou create. [3]

În capitolul 3, „**Cadrul metodologic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general**”, este formulată ipoteza generală a cercetării: *Modelul pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general va fi eficient dacă:*

- Va fi construit pe abordarea holistică a competențelor financiare;
- Va fi abordat din perspectivă curriculară și interdisciplinară;
- Va fi edificat pe tehnologii didactice interactive.

Al treilea capitol cuprinde cercetarea experimentală privind dezvoltarea competențelor financiare la elevii din învățământul general și descrie domeniul, etapele, materialul și metodele de cercetare, prezintă o caracteristică generală a metodologiei didactice aplicată în cadrul experimentului psihopedagogic. Conform programei de cercetare, a fost elaborată o anchetă pe bază de chestionar destinată elevilor din învățământul general pentru a identifica nivelul cunoștințelor din domeniul financiar. Chestionarul a fost preluat și adaptat după modelul impus, utilizat în proiectul „School bank”, inițiat de *Child and Youth Finance International*.

Înainte de a se realiza experimentul de constatare, a fost realizată etapa de pretestare. Chestionarul a fost pretestat pe un număr de 30 de elevi din cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen“, din Bacău, în mod aleatoriu.

Pentru a testa validitatea chestionarului, datele obținute au fost introduse în baza de date și a fost calculat coeficientul de consistență internă Alpha Cronbach. Consistența chestionarului este foarte bună, deoarece coeficientul obținut este peste 0,9.

Chestionarul astfel constituit a fost aplicat în etapa de constatare unui număr de 240 de elevi din clasele IX- XII, din cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații “Nicolae Vasilescu – Karpen”, din Bacău, în mod aleatoriu și unui număr de 180 de elevi din Republica Moldova. La finalul chestionarului, elevii completează genul, clasa din care fac parte și mediul de proveniență.

Scopul anchetei prin chestionar a fost de identificare a nivelului de cunoștințe din domeniul financiar în rândul adolescenților.

Experimentul pedagogic a fost desfășurat în scopul determinării funcționalității *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general*, ceea ce a permis să validăm fundamentele teoretico-aplicative ale acestui proces.

Obiectivele experimentului pedagogic

- Identificarea opiniilor și a cunoștințelor teoretico-aplicative ale elevilor în ceea ce privește educația financiară;
- Identificarea necesității elaborării și implementării unui model pedagogic la elevii din învățământul general, în funcție de anumite criterii;
- Validarea funcționalității *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general*;
- Evaluarea și interpretarea rezultatelor obținute în baza experimentării fundamentelor teoretico-aplicative elaborate, structurate și valorificate prin intermediul funcționalității *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare la elevii din învățământul general*;
- Sistematizarea rezultatelor cercetării și realizarea concluziilor, predicției și a recomandărilor.

Demersul experimental a fost realizat și desfășurat în conformitate cu cadrul conceptual-fenomenologic al educației financiare, cu concepțiile teoretice și metodologice expuse în primele două capitole și s-a desfășurat în cadrul unor instituții de învățământ, respectiv în cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău, România, pe un eșantion stratificat de 240 de elevi/adolescenți, din care 120 de elevi înscriși la profilul teoretic și 120 de elevi înscriși la profilul tehnic și pe un eșantion de 180 de elevi din Republica Moldova, din care 90 de elevi din clasele X, XI și XII de la profilul servicii și 90 de elevi din clasele X, XI și XII de la profilul umanist. Elevii de la profilul servicii sunt din cadrul Colegiului Mondustud-art, iar cei de la profilul teoretic sunt din cadrul Liceului Teoretic Pro-Succes. De asemenea, s-a avut

În vederea controlării mai multor variabile care ar fi putut interveni în modificarea rezultatelor, astfel, a fost controlată variabila gen (Fig. 2 și Fig. 3) și nivel de clasă (Fig. 4, Fig. 5), subiecții fiind aleși după aceste criterii, în număr egal.

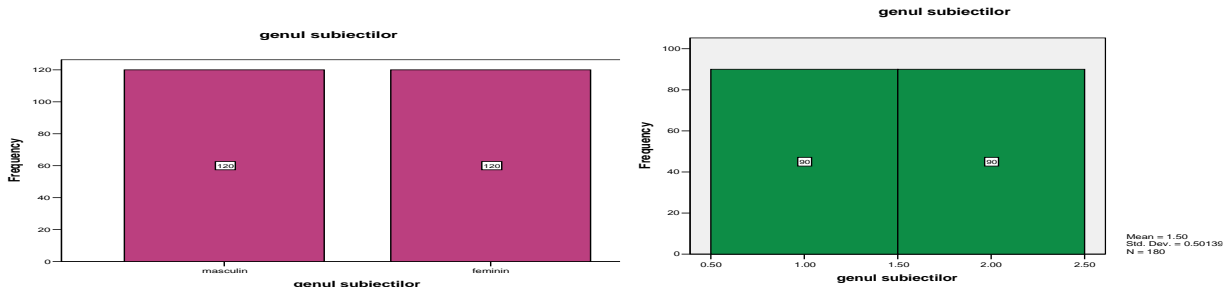

Fig.2. Genul subiecților din România Fig.3. Genul subiecților din Republica Moldova

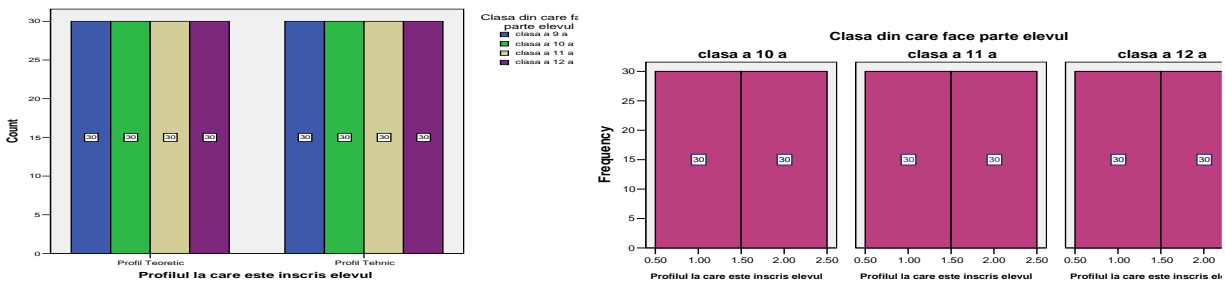

Fig. 4. Frecvența elevilor în funcție de clasă și

profil din România Fig.5. Graficul ilustrării frecvenței elevilor în funcție

de profil și clasă din Republica Moldova

Strategia cercetării a inclus variate forme, metode, procedee, tehnici și instrumente de investigare. În desfășurarea și realizarea demersului investigativ au fost aplicate următoarele metode:

- *Documentarea științifică* s-a manifestat prin lecturarea surselor bibliografice din domeniu, a informațiilor de pe site-urile de specialitate; au fost notate și conspectate idei, fragmente esențiale, s-a realizat analizarea, esențializarea, compararea informațiilor, generalizarea, stratificarea și sintetizarea materiei cercetate.

- *Metoda istorică* a asigurat studiul cronologic al fenomenului investigat și ne-a permis să realizăm un scurt istoric al implementării educației financiare, atât la nivel național, internațional, cât și la nivel de învățământ sau în sub alte forme de promovare.

- *Metoda chestionarului* a fost folosită pentru a testa cunoștințele, atitudinile și pentru a evalua competențele elevilor legat de domeniul financiar.

Ipotezele cercetării din această etapă experimentală atât pentru România, cât și pentru Republica Moldova au fost următoarele:

1. Există diferențe semnificative între elevii de la profil teoretic și cei de la profil tehnic în ceea ce privește cunoașterea drepturilor personale și manifestarea unei atitudini proactive.
2. Există diferențe semnificative între elevii de la profil tehnic și cei de la profil teoretic în ceea ce privește cunoștințele pe domeniul financiar.
3. Există diferențe semnificative între elevii de la profil tehnic și cei de la profil teoretic în ceea ce privește capacitatea de management a banilor.
4. Există diferențe semnificative între elevii de la profil tehnic și cei de la profil teoretic în ceea ce privește intenția de a iniția o afacere.

Pornind de la aceste ipoteze, în urma completării chestionarelor de către subiecți și în urma colectării răspunsurilor, am construit o bază de date pe care am analizat-o în SPSS. Pentru a utiliza testele potrivite, am verificat normalitatea distribuției, utilizând testul Kolmogorov-Smirnov pentru fiecare scală în parte. În funcție de rezultatul testului Kolmogorov-Smirnov, au fost aplicate teste parametrice (atunci când distribuția era normală) și neparametrice (atunci când distribuția nu era normală).

Rezultatele obținute în urma analizelor statistice realizate pe elevii din Republica Moldova scot în evidență următoarele: elevii care sunt înscriși la profil teoretic nu dețin cunoștințe semnificativ mai mici decât elevii care sunt înscriși la profilul tehnic în ceea ce privește nivelul de cunoștințe financiare, al drepturilor personale și a manifestării unei atitudini proactive, precum și un nivel mai scăzut de înțelegere personală.

De asemenea, se observă o capacitate de management al banilor mai ridicată la elevii de la profilul tehnic, comparativ cu cei de la profilul teoretic.

Intenția de a iniția o afacere apare preponderant la elevii de la profilul tehnic. Faptul că sunt familiarizați cu practicarea unei meserii, având în spate experiența perioadelor de practică, le oferă încredere și modele de reușită. Analizele statistice realizate pe elevii din

România au scos în evidență următoarele rezultate (prezentăm doar rezultatele semnificative din punct de vedere statistic): *elevii înscriși la profil teoretic au un nivel mai scăzut al cunoștințelor cu privire la drepturile pe care le dețin și al competențelor de a identifica apartenența lor națională, de a-și valoriza propriul popor, comparativ cu elevii care sunt înscriși la profil tehnic.*

În ceea ce privește *cunoștințele din domeniul financiar*, analizele statistice au scos în evidență *un nivel mai ridicat al elevilor de la profil tehnic*, comparativ cu elevii de la profil teoretic, existând o interdependență statistică între cele două variabile.

Capacitatea de management al banilor este demonstrată la un *nivel mai ridicat* de elevii de la *profil tehnic*.

Nu s-a demonstrat a fi o legătură directă între profilul la care este înscris elevul și spiritul antreprenorial, diferențele identificate nefiind semnificative din punct de vedere statistic. În schimb, în ceea ce privește spiritul civic, respectiv inițiativa elevilor de a se implica în companii sociale de tip voluntariat, analizele statistice evidențiază o implicare mai ridicată a elevilor de la profil tehnic în campaniile sociale, comparativ cu elevii înscriși la profil teoretic.

După cum se poate observa, la trei din cele patru dimensiuni, elevii înscriși la profil teoretic înregistrează rezultate mai scăzute. Aceste rezultate pot fi explicate pe baza faptului că elevii de la profil tehnic parcurg discipline de specialitate care cuprind conținuturi care se suprapun cu cele ale Educației financiare. Spre exemplu, la filiera tehnologică, în cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău, există următoarele calificări profesionale: *Tehnician operator tehnică de calcul, tehnician telecomunicații, tehnician automatizări, tehnician electrician electronist auto, tehnician instalații electrice, tehnician în activități economice.* [1]

Comparând cele două studii, observăm că în ambele țări cei care prezintă un nivel mai scăzut al cunoștințelor financiare și o capacitate mai scăzută de management a banilor sunt elevii care parcurg un profil teoretic.

Această situație asemănătoare ne oferă posibilitatea de a alege grupul experimental asupra căruia se va aplica modelul pedagogic de formare a competențelor financiare. Drept urmare, având ca variabilă disponibilitatea subiecților experimentali, se vor alege elevii din cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău.

Aceste constatări, împreună cu rezultatele statistice obținute în urma experimentului constatativ, ne demonstrează necesitatea implementării modelului pedagogic de formare a

competențelor financiare la elevii de la profilul teoretic, specializarea Științe Sociale, clasele a XI-a. Au fost alese aceste clase, deoarece rezultatele ipotezei cu numărul 10, respectiv „**Există diferențe semnificative în funcție de clasa și profilul din care face parte elevul în ceea ce privește nivelul de cunoștințe financiare**” au evidențiat faptul că dintre cei **120 de elevi înscriși la profil teoretic**, 30 sunt în clasa a X-a. Dintre cei 30 de elevi din clasa a IX-a, **23 (sau 30,3%) dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare**, și 7 (sau 15,9%) dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare. Dintre cei 30 de elevi din clasa a X-a, **23 (sau 30,3%) dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare**, și 7 (sau 15,9%) dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare. În clasa a XI-a, dintre cei 30 de elevi, 22 (sau 28,9%) dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare și 8 (sau 18,2%) dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare. 8 din cei 30 de elevi din clasa a XII-a dețin un nivel scăzut al cunoștințelor financiare, în timp ce 22 sau 50% dețin un nivel ridicat al cunoștințelor financiare.

Așadar, elevii din clasele a X-a au înregistrat un nivel mai scăzut al cunoștințelor financiare, ceea ce impune aplicarea modelului pedagogic în anul următor școlar, pe aceiași subiecți.

Pentru a evita intervenția unor variabile parazite în cadrul cercetării de față, vom alege aceiași subiecți pe care îi vom supune experimentului formativ astfel: vom crea o grupă experimentală și o grupă de control.

Având în vedere faptul că în cadrul Colegiului „N.V.K” există câte două clase de Profil teoretic, specializarea Științe Sociale, ne permitem distribuirea acestora în câte o grupă diferită, tabelul de mai jos fiind ilustrativ.

Tabelul 1. Distribuția claselor în cele două grupe participante.

Grup experimental	G1 (a XI-a A)
Grup de control	G2 (a XI-a B)

În cadrul etapei de constatare, ambele clase au fost incluse în experiment. De această dată, pentru a se evita efectul de maturizare, am ales ca una dintre ele să constituie grupul de control, asupra căruia nu se va aplica modelul pedagogic de formare a competențelor financiare.

În cazul de față avem un *design experimental pre-post test al grupelor neechivalente*.

Curriculumul la decizia școlii, „Educația financiară”, a fost aplicat pe parcursul unui întreg an școlar, respectiv în anul școlar 2016-2017, la clasa a XI-a, clasă de profil teoretic, specializarea Științe Sociale.

Pentru a evita problemele de validitate internă care pot interveni și care țin de subiecți, a fost ținut secret scopul parcurgerii disciplinei opționale „Educația financiară”, la clasa a XI-a A, în orarul afișat public fiind denumit „CDS”. Aceeași denumire a fost păstrată și pentru disciplina opțională care se aplică la clasa paralelă.

Într-adevăr, această măsură nu prezintă un control de maximă siguranță în ceea ce privește efectul contaminării, însă acest aspect poate fi considerat ca o limită a cercetării de față.

Disciplina opțională „Educația financiară” a fost predată de un cadru didactic abilitat în predarea disciplinelor Socio-umane și s-a urmărit în permanență respectarea sugestiilor metodologice prezente în curriculum.

Experimentul formativ a fost realizat timp de un an școlar, respectiv 8 luni calendaristice, exceptând vacanțele și zilele libere din învățământ.

Experimentul de față este un experiment clasic, deoarece se realizează în mediul său natural, în cazul nostru fiind vorba despre clasă. Tabelul de mai jos ilustrează modalitatea de realizare a experimentului standard, numit experiment clasic:

Tabelul 2. Modelul experimentului clasic

	Etapa de constatare	Etapa de formare	Etapa de control
Grup experimental	<i>Pretest</i> Variabilă dependentă	<i>Intervenție</i> Variabilă independentă	<i>Posttest</i> Variabilă dependentă
Grup de control	<i>Pretest</i> Variabilă dependentă	-	<i>Posttest</i> Variabilă dependentă

Scopul experimentului formativ a fost dezvoltarea competențelor financiare prin introducerea disciplinei opționale la elevii din învățământul general de profil teoretic.

Obiectivele cercetării:

- Proiectarea, organizarea și desfășurarea unor demersuri didactice care să dezvolte competențele financiare la elevii de la profil teoretic;

- Utilizarea unor metode și tehnici adecvate în organizarea activităților didactice care să stimuleze implicarea activă și interactivă a copilului în procesul de învățare și formare;
- Înregistrarea, monitorizarea și compararea rezultatelor obținute de elevii din grupele experimentale cu cele ale elevilor din grupele de control;
- Analiza influențelor exercitate prin aplicarea acestui opțional;

Ipoteza generală:

- *Introducerea opționalului „Educația financiară”, la clasa a XI-a, prin valorificarea unei viziuni didactice moderne, interactive, determină dezvoltarea competențelor financiare ale elevilor.*

Ipoteze specifice:

1. Există diferențe semnificative între elevii din grupul experimental și cei din grupul de control în ceea ce privește cunoașterea drepturilor personale și manifestarea unei atitudini proactive.
2. Există diferențe semnificative între elevii din grupul experimental și elevii din grupul de control în ceea ce privește cunoștințele din domeniul financiar, în sensul că elevii din grupul experimental vor înregistra scoruri mai ridicate, comparativ cu elevii din grupul de control.
3. Există diferențe semnificative între elevii din grupul experimental și cei din grupul de control în ceea ce privește capacitatea de management a banilor.
4. Există diferențe semnificative între elevii din grupul experimental și cei din grupul de control în ceea ce privește intenția de a iniția o afacere.
5. Există diferențe semnificative între elevii din grupul experimental și cei din grupul de control în ceea ce privește percepția deținerii competențelor de a iniția o afacere.
6. Există diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de cunoștințe referitoare la drepturile personale ale elevilor din clasa a XI-a, în funcție de momentul testării, în sensul că cei care aparțin grupului experimental vor înregistra un nivel mai ridicat al cunoștințelor privind drepturile personale și manifestarea unei atitudini proactive.
7. Există diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul de cunoștințe financiare ale elevilor din clasa a XI-a, în funcție de momentul testării, în sensul că cei care aparțin grupului experimental vor înregistra un nivel mai ridicat al cunoștințelor din domeniul financiar.

8. Există diferențe semnificative în ceea ce privește capacitatea de management a banilor ale elevilor din clasa a XI-a în funcție de momentul testării, în sensul că cei care aparțin grupului experimental vor demonstra o capacitate de management a banilor mai ridicată.
9. Există diferențe semnificative în ceea ce privește intenția elevilor din clasa a XI-a de a iniția o afacere, în funcție de momentul testării, în sensul că cei care aparțin grupului experimental înregistrează o frecvență mai ridicată în ceea ce privește intenția de a iniția o afacere.
10. Există diferențe semnificative în ceea ce privește percepția cu privire la deținerea competențelor de a iniția o afacere ale elevilor din clasa a XI-a, în funcție de momentul testării, în sensul că cei care aparțin grupului experimental vor demonstra o percepție pozitivă cu privire la deținerea competențelor necesare pentru a iniția o afacere.

Variabilele cercetării:

- **Variabila independentă:**

- introducerea opționalului: „*Educația financiară*”

- **Variabilele dependente:**

- cunoașterea drepturilor și atitudinilor
- nivelul cunoștințelor financiare
- capacitatea de management a banilor
- intenția de a iniția o afacere

Cercetarea practic-aplicativă s-a desfășurat în cadrul „Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău, România, pe durata anului școlar 2016-2017.

Eșantionul de subiecți utilizat în etapa experimentului formativ este constituit dintr-un eșantion de 30 elevi asupra cărora se aplică modelul pedagogic și 30 de elevi asupra cărora nu se aplică modelul pedagogic, constituind grupul de control. Tipul eșantionului înainte și după/ before-and-after method a fost valorificat în scopul evitării erorilor.

La baza cercetării didactice s-a aflat un **sistem metodologic** compus din: experimentul pedagogic, metoda observației sistematice, metoda testelor, metoda autoobservației, metoda analizei portofoliilor/ a produselor elevilor.

Modelul pedagogic a fost aplicat astfel: o oră pe săptămână, timp pe 35 de săptămâni, în total fiind vorba despre 35 de ore de formare în domeniul educației financiare.

În vederea identificării diferențelor existente între cele două clase incluse în experiment, respectiv clasele a XI-a A și a XI-a B de profil teoretic, specializarea Științe Sociale, a fost aplicat chestionarul de cunoștințe aplicat inițial în etapa de constatare.

Pornind de la ipotezele prezentate mai sus, în urma completării chestionarelor de către subiecți și în urma colectării răspunsurilor, am construit o bază de date pe care am analizat-o în SPSS. Analizele statistice au evidențiat eficiența modelului pedagogic asupra creșterii nivelului de cunoștințe și asupra dezvoltării competențelor financiare în rândul elevilor.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată cuprinde unul dintre subiectele de interes major al societății, luând amploare din anul 2007, în urma comunicatului prezentat de Comisia Uniunii Europene, care promova importanța educației financiare la toate etapele de vârstă, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor și scăderii riscului de excluziune socială și financiară.

Pornind de la analiza, precizarea, determinarea și interpretarea aspectelor teoretice și a celor experimentale, dar și de la datele obținute în cadrul experimentului pedagogic, prelucrarea cantitativă și calitativă a acestora, putem concluziona următoarele:

- Problema a fost investigată atât la nivel local, cât și la nivel național, european și mondial. Analiza bazei teoretice și a studiilor efectuate de cercetătorii din domeniu a evidențiat necesitatea reală a implementării unor soluții în vederea dezvoltării competențelor financiare, pornind de la nivelul local, abordând, în mod special, problematica existentă în cadrul colegiului în care se va realiza experimentul.
- Analiza aprofundată a educației financiare a contribuit la clarificarea situației României în ceea ce privește modalitățile și formele prin care se realizează educația financiară, atât la nivel formal, cât și nonformal, și care sunt organizațiile care se ocupă în mod deosebit de această problematică. De asemenea, au fost evidențiate și implicațiile băncilor comerciale în educarea populației în domeniul financiar.
- A fost analizată situația educației financiare în sistemul de învățământ general și a fost identificată existența unor programe școlare care abordează această problematică. Noutatea lucrării de față constă în adaptarea a ceea ce există deja prin adăugarea unor noi conținuturi care contribuie la dezvoltarea competențelor financiare ale elevilor, pentru a dezvolta mai multe competențe sugerate de Comisia Europeană.
- Sinteza datelor experimentului a demonstrat veridicitatea abordării interdisciplinare în procesul formării competențelor financiare la elevii din învățământul general, precum și confirmarea eficienței *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare* la elevii din învățământul general, din perspectivă curriculară și interdisciplinară, edificat pe tehnologii didactice interactive.
- Modelul pedagogic realizat în urma analizelor efectuate a fost predat unei clase de-a XI-a, timpul alocat acesteia fiind de o oră pe săptămână, timp de 35 de

săptămâni. Au predominat aplicațiile practice, autoevaluarea, interevaluarea rezultatelor, promovând autonomia elevilor și spiritul critic; de asemenea, predomină exemplificările din viața reală, problematizarea, simularea și studiul de caz. S-a pus accent și pe predarea bazei teoretice, însă s-a insistat mai mult pe aplicarea aspectelor teoretice.

- Elaborarea și fundamentarea *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare* a asigurat demersul experimental demarat pe o durată de un an (35 de săptămâni). Modelul, care combină reperele teoretico-aplicative ale Educației Financiare, s-a dovedit a fi eficient, funcțional, deschis la completări și dezvoltare.
- Rezultatele experimentului pedagogic au demonstrat eficiența aplicării disciplinei „Educației Financiare”. Reevaluarea elevilor a evidențiat un nivel mai ridicat al cunoștințelor din domeniul financiar și al competențelor dezvoltate la aceștia. Pe parcursul anului școlar, a existat o preocupare permanentă de promovare a implicării în proiecte educative care abordează problematica vizată și în activități de voluntariat.
- Prospectiva educațională din România ar fi elaborarea unui Curriculum național pentru învățământul general, axat pe un sistem de competențe, care să solicite competențe în pregătirea profesională a cadrelor didactice pentru incluziunea socială și financiară a elevilor.

Astfel, rezultatele cercetării au confirmat soluționarea **problemei științifice de importanță majoră**, care s-a axat pe argumentarea teoretico-aplicativă a dezvoltării competențelor financiare la elevii din învățământul general în baza aplicării *Modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare*, din perspectivă interdisciplinară.

În consens cu sinteza și concluziile efectuate, formulăm următoarele **recomandări**:

1. Fundamentarea unui sistem de educație financiară la nivel formal, nonformal și informal.
2. Implementarea curriculumului opțional privind educația financiară a elevilor și tinerilor din perspectiva finalităților prezentate de sistemul de competențe-cheie pentru sustenabilitate.
3. Promovarea educației financiare prin educația informală: mass-media, Radio, TV etc.
4. Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educația financiară.

5.Introducerea disciplinei opționale „Educația financiară” și în următorii ani, atât la profilul teoretic, cât și la celelalte profiluri existente în unitatea școlară în care s-a realizat experimentul.

6.Promovarea programei școlare astfel constituită pentru a fi preluată și inclusă în pachetul de discipline opționale și de către celelalte colegii din județul Bacău.

7.Promovarea nonformală a educației financiare prin derularea proiectului educațional „***Educația socială și financiară a tinerilor – Cheia spre succes!***”.

Rămâne deschisă posibilitatea de adaptare a programei școlare prin adăugarea unor noi conținuturi și activități de învățare dezvoltate recent – este important să se țină ritmul dezvoltării serviciilor financiare curente, deoarece este un domeniu într-o continuă schimbare și dezvoltare.

BIBLIOGRAFIE

1. CAZACU, E.R., *Planul de acțiune al Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu- Karpen”*, Bacău, 2014-2020
2. "HECKLINGER, RICHARD E. Deputy Secretary-General of the OECD speaking January 9, 2006 at The Smith Institute, London". *New Statesman*. June 5, 2006.
3. MÂNDRUȚ O ș.a ., 2010, *Metodologia proiectării și aplicării curriculumului la decizia școlii*, Aspecte metodologice pentru proiectarea și aplicarea CDS, Institutul de Științe ale Educației.
4. OECD, 2006a, The Importance of Financial Education, *Policy Brief*, <http://www.oecd.org/dataoecd/8/32/37087833.pdf>.
5. STÂNCULESCU, M. S., 2010b, *Analysis of the Financial Literacy Survey în Romania and Recommendations*, Institute for the Study of the Quality of Life, Bucharest
6. TUDOR, C. *Abordări locale ale educației financiare*, Universitatea Cooperatist-Comercială, Moldova, Chișinău, 2013.
7. World Bank, 2009a, *The Case for Financial Literacy în Developing Countries*, Washington: World Bank, DFID și OECD.

Resurse online

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Financial_literacy (vizitat în 20.04.2016)
9. <http://www.hotnews.ro/stiri-esential-20919013-document-cum-arata-noul-plan-cadru-pentru-gimnaziu-dupa-care-vor-invata-elevii-incepand-anul-scolar-2017-2018.html> (vizitat 13.06.2016)
10. <https://www.oecd.org/finance/Financial-Literacy-of-Adults-in-South-East-Europe.pdf>, OECD (2020)

ADNOTARE

Remus Emanoil-Cazacu

Dezvoltarea competențelor financiare la elevii din învățământul general

Teză de doctor în pedagogie generală, Chișinău, 2021

Structura tezei: introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografie din 118 de titluri, 33 anexe, 153 pagini de text bază, 19 figuri, 5 tabele. Rezultatele obținute și conținuturile de bază ale lucrării sunt publicate în 14 publicații științifice.

Cuvinte-cheie: educație financiară, alfabetizare financiară, educație civică, educație antreprenorială, curriculum la decizia școlii, competențe, educație nonformală.

Scopul cercetării constă în elaborarea și aplicarea *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare* la elevii din învățământul general.

Obiectivele cercetării: identificarea reperelor conceptuale privind particularitățile educației financiare; identificarea nivelului de cunoștințe din domeniul educației financiare în rândul elevilor din învățământul general, în funcție de profil și nivelul de clasă, și stabilirea necesității elaborării și implementării *Modelului pedagogic de formare și dezvoltare a competențelor financiare* prin interpretarea datelor înregistrate; aprobarea experimentală și evaluarea eficienței *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare*.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării constă în faptul că a avut ca punct de plecare recomandările diferitelor organisme internaționale, fiind o temă de actualitate și de interes internațional. Plecând de la acestea, s-a realizat argumentarea teoretico-aplicativă a dezvoltării competențelor financiare la elevii din învățământul general, în baza aplicării *Modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare*.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în argumentarea teoretico-aplicativă a dezvoltării competențelor financiare la elevii din învățământul general, în baza aplicării *Modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare*.

Semnificația teoretică a lucrării constă în fundamentarea reperelor conceptuale și metodologice pentru implementarea educației financiare în învățământul general; formarea la elevi a unei culturi financiare, pregătirea subiecților educaționali pentru a adopta decizii cu

caracter financiar, înlesnirea procesului de integrare în societate și conturarea unor personalități responsabile, cu simț civic dezvoltat.

Valoarea aplicativă a lucrării rezidă în utilizarea pe scară largă a *Modelului pedagogic de dezvoltare a competențelor financiare* la elevii din ciclul liceal prin includerea acestuia în CDS și/ sau CDL; posibilitatea includerii modelului în ghiduri metodologice și suporturi didactice pentru diriginți.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetării experimentale din cadrul Colegiului Tehnic de Comunicații „Nicolae Vasilescu-Karpen”, din Bacău, prin valorificarea bazei teoretice, a metodelor didactice și prin aplicarea *Modelului pedagogic de formare a competențelor financiare*, prin intermediul conferințelor științifice naționale și internaționale, a publicațiilor științifice și a activităților practice cu elevii.

ANNOTATION

Remus Emanoil Cazacu

The development of financial skills of the students in the general education

Doctorate thesis in General Pedagogy, Chisinau, 2021

The structure of the thesis: introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, bibliography from 118 titles, 33 add-ons, 153 pages of text, 19 illustrations, 5 tables. The results obtained and the basal contents of the study have already been published in 14 scientific publications.

Key-words: financial education, financial literacy, civic education, entrepreneurship, curriculum, competences, non-formal education.

The aim of the research: consists of the collaboration and the application of the pedagogical model of building up financial abilities of the students in the pre-university teaching system.

The objectives of the research: the identification of conceptual bench-marks regarding the particularities of financial education; the identification of the level of knowledge in the financial field among the students in the pre-university education, taking into consideration the profile and the level of the classroom and the establishment of the necessity of the elaboration and the implementation of the pedagogical model of building-ups and the development of financial skills by interpreting the registered data, the experimental approbation and the evaluation of the efficiency of the pedagogical model of shaping financial skills.

The novelty and the scientific originality of the research consists in the fact that it had as a starting point the recommendation of different international institutions, due to the fact that it is a contemporary subject and of international interest. Starting with this idea, the theoretical – applicative argumentation of the development of financial abilities of the students of the pre-university education was realized with the help of the implementation of the educational model of the development of financial skills.

The important scientific problem solved resides in the theoretically-applied argumentation of the development of financial skills of the students in the pre-university education, in this basis of the application of the pedagogical model of development of financial skills.

The theoretical signification of the thesis consists in the fundament of conceptual and methodological bench-marks for the implementation of financial education in the pre-university education; the shaping of a financial culture among the students, the preparation of the educational subjects to adopt decisions with financial character, the easement of the process of integration in the society and the shaping of responsible personalities with a development of civic sense.

The applicative value of the thesis resides in the practice on a large scale of the pedagogical model of the cultivation of financial skills among high school students, by including it in CDS and/ or CDL; the possibility of inclusion of the model in methodological guides and educational supports for head-teachers.

The development of scientific results were realized through the experimental research in The Technical College "Nicolae Vasilescu Karpen", Bacau, by the exploitation of the theory, of different teaching methods and by the application of the "Pedagogical model of shaping financial abilities" by scientific conferences and practical activities with students.

CAZACU EMANOIL REMUS

**FORMAREA COMPETENȚELOR FINANCIARE LA ELEVII
DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL**

531.01 TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

REZUMATUL
tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar:
Hârtie offset. Tipar digital.
Coli de tipar: 1,4

Formatul hârtiei: 60x84
Tirajul: 50 ex.
Comanda nr. 12/02

Tipografia
Strada